

WARSZAWSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI

DLA OBSZARU WOJEWÓDZTWA WARSZAWSKIEGO

Nr 8

PRUSZKÓW, dnia 30 kwietnia 1948 r.

Rok XV

Treść:

Dział urzędowy.

Przedruki

- Poz. 46 Ustawa z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726 z 1923 r.)
Poz. 47 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924 r. w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie Rzeczypospolitej Polskiej nie mają prawa opieki trwałej oraz ponoszenia wynikających stąd kosztów (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r.)
Poz. 48 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o rozgraniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 232 z 1926 r.)
Poz. 49 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 56 z 1928 r.)
Poz. 50 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włoczęgostwa (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 823 z 1927 r.)
Poz. 51 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o opiekunach społecznych i o Komisjach opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 267 z 1928 r.)
Poz. 52 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucji opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 354 z 1927 r.)

Publikacje Władz Centralnych

- Poz. 53. Pismo okólne Ministerstwa Zdrowia z dnia 1 kwietnia 1948 r. Nr L. I-330/48 w sprawie zarządzenia Ministra Aprowizacji z dnia 12 marca 1948 r., dotyczącego przemianu na cele wyżywienia dzieci i chorych oraz na potrzeby kultu religijnego.

Publikacje Wojewódzkiej Rady Narodowej

- Poz. 54 Pismo okólne Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 lutego 1948 r. L. dz. 911/Org. XII/48 w sprawie przejścia niektórych kategorii mienia państwowego na własność samorządu terytorialnego.

Publikacje władz i urzędów podległych

- Poz. 55 Ogłoszenie Starostwa Powiatowego Mławskiego z dnia 9 marca 1948 r. Nr 6/48 o wdrożeniu postępowania scaleniowego wsi i majątków **Unieszki Zawadzkie**, gm. Wieczfnia, pow. mławskiego.
Poz. 56 Ogłoszenie Starostwa Powiatowego Mławskiego z dnia 9 marca 1948 r. Nr 5/48 o wdrożeniu postępowania scaleniowego wsi **Szydiowo**, pow. mławskiego.
Poz. 57 Ogłoszenie Starostwa Powiatowego Mławskiego z dnia 9 marca 1948 r. Nr 4/48 o wdrożeniu postępowania scaleniowego wsi **Niechlönin**, pow. mławskiego.

Publikacje Władz i Urzędów niezespólonych

- Poz. 58 Zarządzenie Naczelnika Okręgu Administracji Miar w Warszawie z dnia 9.IV. 1948 r. w sprawie legalizacji narzędzi mierniczych w r. 1948 w powiatach: sochaczewskim i grodzisko-mazow.

Dział nieurzędowy.

Przetargi.

Ogłoszenia o unieważnieniu bloczku doraznych nakazów karnych Nr 740 i o zagubieniu dokumentów.

DZIAŁ URZĘDOWY

P r z e d r u k i

Poz. 46

U S T A W A

z dnia 16 sierpnia 1923 r.

o opiece społecznej.

(Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726 z 1923 r.) — 1) 2)

Określenie i cel opieki społecznej.

Art. 1. Opieką społeczną w rozumieniu niniejszej ustawy jest zaspakajanie ze środków publicznych niezbędnych potrzeb życiowych z tych osób, które trwale lub chwilowo własnymi środkami materialnymi lub własną pracą uczynić tego nie mogą, jak również zapobieganie wytwarzaniu się stanu, powyżej określonego.

Zakres opieki społecznej.

Art. 2. Opieka społeczna w zakresie powyższym (art. 1) obejmuje w szczególności:

- a) opiekę nad niemowlętami, dziećmi i młodzieżą, zwłaszcza nad sierotami, półsierotami, dziećmi zaniedbanymi, opuszczonymi, przestępnymi oraz zagrożanemi przez wpływ złego otoczenia;
- b) ochronę macierzyństwa;
- c) opiekę nad starcami, inwalidami, kalekami, nieuleczalnie chorymi, upośledzonymi umysłowo i wogóle nad niezdolnymi do pracy;
- d) opiekę nad bezdomnymi ofiarami wojny i szczególnie ciężko poszkodowanymi;
- e) opiekę nad więźniami po odbyciu kary;
- f) walkę z zebraństwem, włóczęgostwem, alkoholizmem i nierządem;
- g) pomoc instytucjom opiekuńczym prywatnym i współdziałanie z niemi.

Środki zaspakajania niezbędnych potrzeb.

Art. 3. W zakresie zaspakajania niezbędnych potrzeb do życia (art. 1) opieka społeczna polega na dostarczaniu;

- a) koniecznych środków żywności, bielizny, odzieży i obuwia;
- b) odpowiedniego pomieszczenia z opałem i światłem;
- c) pomocy w nabyciu niezbędnych narzędzi pracy zawodowej, pomocy w dziedzinie higieniczno - sanitarnej;
- d) pomocy w przywróceniu utraconej, lub podniesieniu zmniejszonej zdolności do pracy.

Prócz wyżej wymienionych za niezbędne potrzeby życiowe uważa się u dzieci staranie o religijno - moralne, umysłowe i fizyczne ich wychowanie, u młodocianych — pomoc w przygotowaniu do pracy zawodowej.

Nadto opieka społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu. 3)

Obowiązek sprawowania opieki społecznej w ogólności.

Art. 4. Obowiązek sprawowania opieki społecznej ciąży poza przypadkiem, przewidzianym w art. 6 niniejszej ustawy, na związkach komunalnych 4), o ile w poszczególnych wypadkach pewne osoby fizyczne lub prawne na mocy przepisów, czy innego tytułu prawnego nie są zobowiązane do pokrycia wydatków na niezbędne potrzeby życiowe.

Rozgraniczenie obowiązków opiekuńczych gmin, powiatów, województw i Państwa.

Art. 5. Obowiązki związków komunalnych 4) w zakresie wykonywania opieki społecznej rozgraniczają się w sposób następujący:

- a) gminy wiejskie i miasta, nie wydzielone ze związku komunalnego powiatowego 4), sprawują zasadniczo opiekę pozazakładową, zakładową zaś o tyle, o ile fundusze gminne pozwolą na założenie i utrzymanie zakładu;
- b) związki komunalne powiatowe 4) uzupełniają opiekę gmin wiejskich i miast, nie wydzielonych ze związku komunalnego, powiatowego 4), przez udzielenie pomocy materialnej gminom, nie mogącym o własnych środkach podjąć ciężącym na nich obowiązkom opiekuńczym, oraz organizują i sprawują działy opieki społecznej, wymagającej stałych urządzeń i zakładów i obejmującej działalnością swoją cały powiat, a przekraczającej zdolność finansową gmin;
- c) miasta, wydzielone ze związku powiatowego 4), sprawują opiekę zakładową i pozazakładową;
- d) wojewódzkie związki komunalne uzupełniają opiekę, wykonywaną przez związki komunalne powiatowe i miasta, wydzielone ze związku komunalnego powiatowego 4) przez udzielanie pomocy materialnej powiatom i miastom, wydzielonym ze związku komunalnego powiatowego 4), oraz sprawują działy opieki społecznej, wymagającej stałych urządzeń i zakładów i obejmującej działalnością swoją całe województwo, a przekraczającej zdolności finansowe powiatów i miast, wydzielonych ze związku powiatowego. 4)

Punkty a) i b) niniejszego artykułu nie zwalniają jednak gmin wiejskich i miejskich od

obowiązku zwrotu kosztów utrzymania w zakładach innych związków komunalnych 4).

Art. 6. Państwo, poza przypadkami, w niniejszej ustawie wymienionymi, ponosi wydatki, połączone z opieką nad osobami, względem których ma specjalne obowiązki z tytułu publicznego, tudzież z wykonaniem tych rodzajów opieki, które przekraczają możliwość świadczenia związków komunalnych 4).

Art. 7. Czynniki, zobowiązane w myśl art. 5 i 6 niniejszej ustawy do sprawowania opieki zakładowej, mogą spełniać zadania powyższe za pośrednictwem wszelkich odpowiednich zakładów opiekuńczych na zasadzie zawartej z nimi umowy.

Nabycie prawa do trwałej opieki.

Art. 8. Prawo do trwałej opieki ze strony gminy nabywają obywatele Rzeczypospolitej Polskiej przez co najmniej roczny pobyt w gminie.

Nadto prawo to nabywają:

- a) kobiety przez zameążpójście od chwili zawarcia małżeństwa — w tej gminie, w której rzeczzone prawo służy mężowi. Prawo to, w sposób powyższy nabyte, nie gaśnie przez owdowienie, rozwiązanie lub rozdzielenie małżeństwa, dopóki nie zostanie nabyte w innej gminie;
- b) dzieci do lat 16, ślubne, lub w myśl ustawy cywilnej ze ślubnymi równouprawnione w tej gminie, w której służy ono ojcu. Wszelkie zmiany w zakresie prawa do opieki ojca powodują te same zmiany w odnośnym prawie dziecka;
- c) dzieci do lat 16, których ojciec nie żyje — w tej gminie, w której prawo to miał w chwili śmierci ich ślubny ojciec, względnie matka, o le ta po śmierci męża nabyła własne prawo do opieki;
- d) dzieci do lat 16, ślubne, które w małżeństwie rozdzielonym pozostają przy matce, oraz dzieci nieślubne — w tej gminie, w której służy rzeczzone prawo matce.

Utrata prawa do trwałej opieki.

Art. 9. Prawo do opieki, nabyte w myśl art. 8 niniejszej ustawy, ustaje:

- a) przez nabycie tego prawa w innej gminie;
- b) przez jednoroczną trwałą nieobecność w gminie.

Wyjątek stanowią wypadki nieobecności wskutek służby wojskowej, przebywania w zakładach leczniczych lub opiekuńczych, w zakładach przymusowego zamknięcia, oraz emigracji poza granice kraju.

Art. 10. Każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej ma prawo tymczasowej opieki ze strony gminy, w której okręgu przebywa w chwili, kiedy wynikła potrzeba opieki, bez względu na czas trwania pobytu. Gmina, która nie jest równocześnie zobowiązana do sprawowania opieki trwałej w myśl art. 8 niniejszej ustawy, może domagać się zwrotu wydatków

od gminy, do trwałej opieki zobowiązanej, względnie odesłać tam potrzebującego pomocy na koszt gminy, do trwałej opieki zobowiązanej.

Art. 11. Odesłanie potrzebującego opieki do gminy, w której posiada on prawo do opieki trwałej, jest niedopuszczalne:

- a) jeżeli odesłanie połączone jest ze szkodą dla zdrowia lub życia;
- b) jeżeli gmina, do trwałej opieki zobowiązana, oświadczy gotowość zwrotu wszelkich kosztów, połączonych z wykonaniem opieki.

Art. 12. Odesłanie nie może nastąpić w żadnym wypadku wcześniej, zanim gmina, do której potrzebujący opieki ma być odesłany, obowiązek swój nad nim uzna i gotowość przyjęcia go oświadczy. Do tej chwili zaś, na wypadek sporu między dwiema gminami, aż do czasu rozstrzygnięcia tego sporu, udzielić powinna potrzebującemu opieki ta gmina w której potrzebujący znajdował się w chwili powstania potrzeby opieki. Gmina ma w tym wypadku prawo do żądania zwrotu połączonych z wykonaniem tej opieki kosztów od właściwej gminy opiekuńczej potrzebującego.

Art. 13. Opiekę nad obywatelami, którzy w żadnej gminie Rzeczypospolitej nie mają prawa do trwałej opieki, wykonywa gmina pobytu. Koszt tej opieki ponosi Państwo 5).

Art. 14. Gmina, zabawiana do opieki w myśl przepisów niniejszej ustawy, nie może potrzebującemu odmówić opieki z tego powodu, że pewne osoby fizyczne lub prawne, zobowiązane są do zaspokojenia jego niezbędnych potrzeb życiowych (art. 4).

W takich wypadkach gmina udzieli opieki, zwrotu zaś wydatków, ze sprawowania tej opieki wynikłych, domagać się może od wyżej wskazanych osób fizycznych lub prawnych w granicach ich zobowiązania.

Prawa obywateli polskich zagranicą i obcokrajowców w Polsce.

Art. 15. Prawo do opieki obywateli polskich zagranicą oraz cudzoziemców do opieki społecznej w granicach Rzeczypospolitej Polskiej określają umowy międzynarodowe, w braku zaś tychże stosowane będą zasady wzajemności.

Materialne środki na cele opiekuńcze.

Art. 16. Koszty opieki społecznej, wykonywanej przez związki komunalne 4), pokrywane być winny:

- a) z sum budżetowych związków komunalnych 4);
- b) z funduszy lub dochodów z majątków, przeznaczonych na ten cel w myśl postanowień osób fizycznych lub prawnych;
- c) z sum, przeznaczonych specjalnymi przepisami prawnymi (kar, grzywien itp.);
- d) z sum dodatkowych, udzielonych przez Państwo na zasadzie art. 17.

Władza nadzorcza i egzekutywa.

Art. 17. W razie uchylecia się związków komunalnych 4) od wstawienia do budżetu lub uchwalenia poza nim wydatków, do których pokrycia są w myśl niniejszej ustawy zobowiązane, wprowadzi władza nadzorcza, na wniosek właściwego organu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, odpowiednie kwoty do budżetów odnosnych związków komunalnych 4).

W przypadkach wyjątkowych, gdy związki samorządowe nie są w finansowej możności wypełniać obowiązków z ustawy niniejszej wynikających, Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 6) i Ministrem Skarbu udziela na wniosek właściwego wojewody odpowiedniej subwencji z fundusów państwowych na pokrycie tych potrzeb.

Art. 18. Jeżeli związek komunalny, mimo wezwania władzy nadzorczej, w granicach budżetu, lub wykonywa je nienależycie, służy władzy nadzorczej prawo przeprowadzenia na koszt odnośnego ciała samorządowego niezbędnych zarządzeń. W m. st. Warszawie uprawnienie to służy Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 6) 7).

Art. 19. U. m. ob. 8).

Art. 20. Przymusowe połączenie związków komunalnych 4) w celach opiekuńczych wymaga uchwały Sejmu.

Rozstrzygnięcie sporów.

Art. 21. Skargi przeciw organom związków komunalnych 4) rozstrzygane będą przez właściwe organy nadzorcze, w tych zaś wypadkach, w których właściwym organem nadzorczym będą władze państwowe trzeciej instancji — przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych 6)

Ust. 2 u. m. ob. 9).

Roszczenia związków komunalnych do Skarbu Państwa będą podawane w sposób jaki określą przepisy wykonawcze, a rozstrzygane przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej łącznie z Ministrem Spraw Wewnętrznych 6) i Ministra Skarbu.

Roszczenia i skargi przeciw związkom komunalnym 4) lub Państwu o zwrot wydatków, poniesionych na podstawie niniejszej ustawy, przedawniają się po roku od upływu tego roku, w którym owe roszczenia powstały.

Zwierzchnie władze. Rada Opieki Społecznej.

Art. 22. Zwierzchnią władzą w sprawach opieki społecznej jest Minister Pracy i Opieki Społecznej z zastrzeżeniem kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego w myśl obowiązujących ustaw. Do kompetencji Ministra Pracy i Opieki Społecznej w dziedzinie powyższej, prócz spraw, wymienionych w art. 2 niniejszej ustawy, należy:

a) popieranie stowarzyszeń i związków o charakterze wzajemnej pomocy;

b) nadzór i kontrola nad działalnością instytucji opieki społecznej;

c) rejestracji towarzystw, zakładów, instytucji opieki społecznej, tudzież legalizacja ich statutów 10), fundacji i zapisów.

Przy Ministrze Pracy i Opieki Społecznej istnieje, jako jego organ doradczy i opiniodawczy, Rada Opieki Społecznej, złożona z reprezentantów ciał samorządowych, instytucji opieki społecznej i zainteresowanych ministerstw.

Art. 23. Organizację i sposób wykonywania opieki społecznej w poszczególnych działach, wymienionych w art. 2, najniższą miarą niezbędnych potrzeb (art. 3), szczegółowe rozgraniczenie obowiązków opiekuńczych (art. 5 i 6), skład i kompetencje Rady Opieki Społecznej (art. 22) oraz sposób kontroli i nadzoru nad instytucjami opiekuńczymi, komunalnymi i prywatnymi — unormują ustawy szczegółowe i zastosowane do nich rozporządzenia wykonawcze 11).

Art. 24. Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i Ministrowi Zdrowia Publicznego, każdemu w zakresie jego kompetencji, zaś w odniesieniu do art. 5, 17, 18, 19 i 21 Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 6).

Art. 25. Ustawa niniejsza obowiązuje po upływie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 26. Z wejściem w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie postanowienia prawne, sprzeczne z zasadami, przyjętymi w niniejszej ustawie 12).

Objaśnienia.

1. Dekretem z dnia 22 paźdz. 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 65, p. 389) rozciągnięta została na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej moc obowiązująca następujących ustaw i rozporządzeń:

a) ustawy z dnia 16.VIII. 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726 z 1923 r.);

wraz z późniejszymi jej zmianami (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r.; Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808 z 1932 r. i Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976 z 1934 r.)

b) § 1, 5, 6 i 7 Rozp. Prezyd. Rzplitej z dn. 29.VI. 1934 r. w sprawie wykonania opieki nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie Rzplitej nie mają prawa do opieki trwałej oraz ponoszenia wynikających stąd kosztów (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r.);

c) Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6.III. 1928 r. o rozgraniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 232 z 1928 roku).

- d) Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16. I. 1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 56 z 1928 r.).
- e) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 14.X. 1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 823 z 1927 r.);
- f) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 6.III. 1928 r. o opiekunach społecznych i o komisjach opieki społeczeństwa (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 267 z 1928 r.);
- g) Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22.IV. 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucji opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 354 z 1927 r.) w brzmieniu nadanym Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 359 z 1928 r.);
- 2) Nstawę niniejszą podano z uwzględnieniem zmian dokonanych Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r., Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808 z 1932 r. i Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976 z 1934 r.
- 3) W myśl art. 2 dekr. 22 października 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.) do środków zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych wymienionych w tym artykule należy również:
- 1) Zapewnienie opieki lekarskiej włącznie z opieką w zakładach leczniczych;
 - 2) Przepisy dotyczące ponoszenia w trybie dochodzenia kosztów opieki mają analogiczne zastosowanie w sprawach kosztów opieki lekarskiej, przewidzianej w punkcie 1 niniejszej uwagi.
- 4) Na mocy art. 111 ust. z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie samorządu terytorialnej (poz. 294 z 1933 r.) powiatowe związki komunalne otrzymały nazwę powiatowych związków samorządowych.
- 5) p. § 1 i 7 Rozp. Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 29 czerwca 1924 r. w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie Rzeczypospolitej Polskiej nie mają prawa do opieki trwałej oraz do ponoszenia wynikających stąd kosztów (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r.).
- 6) Obecnie Ministerstwem Administracji Publicznej.
- 7) Tekst tego art. podano z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Rozp. Prezyd. Rzplitej z dnia 28.XII. 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976 z 1934 roku);
- 8) p. Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 22.III. 1926 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 386 z 1928 r. w szczególności art. 1, 9, 32, 43 i 45.
- 9) p. art. 83 i 89 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.II. 1928 r. o postępowaniu administr. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341 z 1928 r.).
- 10) Na mocy art. 63 ust. 2 punkt h Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 27.X. 1932 r. — Prawo o stowarzyszeniach — Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808 z 1932 r.) przepis punktu c art. 22 niniejszej ustawy. co do rejestracji i legalizacji ich statutów został uchylony.
- 11) p. punkty e, f i g uwagi 1.
- 12) Dekretem z dnia 22 października 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa i zakresu opieki społecznej zostały uchylone:
- a) ust. z dnia 25.VII. 1924 r. o zawieszeniu mocy obowiązującej ust. z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej w wojództwach poznańskim i pomorskim (Dz. U. R. P. Nr 73, poz. 716 z 1923 r.);
 - b) §§ 2—4 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 23 czerwca 1924 r. w sprawie wykonania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie Rzplitej nie mają prawa do opieki trwałej oraz ponoszenia wynikających stąd kosztów (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r.);
 - c) ust. z dnia 29 marca 1926 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 214 z 1926 r.).

Poz. 47

ROZPORZĄDZENIE

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 czerwca 1924 r.

w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie Rzeczypospolitej Polskiej nie mają prawa do opieki trwałej oraz ponoszenia wynikających stąd kosztów.

(Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 576 z 1924 r.)

Na podstawie art. 1 punkt 4-a ustawy z dn. 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 20/1) zarządzam, zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. co następuje:

§ 1. Opiekę nad obywatelami, którzy w żadnej gminie Rzeczypospolitej nie mają prawa do trwałej opieki, wykonywa gmina pobytu. Koszty tej opieki ponosi wojewódzki związek komunalny, w którego skład ta gmina

wchodzi, na terenie zaś m. st. Warszawy gmina miejska Warszawa.

§ 2 uchylony dekretem z dnia 22.X. 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.)

§ 3 uchylony dekretem z dnia 22.X. 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.)

§ 4 uchylony dekretem z dnia 22.X. 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.)

§ 5. Na pokrycie kosztów, spowodowanych niniejszym rozporządzeniem, służyć będą zwiększone dodatki komunalne do państwowych podatków bezpośrednich.

§ 6. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Pracy i Opie-

ki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 1) i Ministrem Skarbu.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego. Z dniem tym traci na tym obszarze moc obowiązująca przepis art. 13 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726). 2)

Objaśnienie.

- 1) Obecnie Ministrem Admin. Publ.
- 2) p. uwaga 1—6 ustawy z dnia 16.VIII. 1923 r. o opiece społecznej.

Poz. 748

ROZPORZĄDZENIE

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 6 marca 1928 r.

o rozgraniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych.

(Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 232 z 1928 r.)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Obowiązkiem gmin wiejskich i miejskich jest bezpośrednio wykonywanie opieki społecznej, polegającej na udzielaniu poszczególnych świadczeń, wymienionych w art. 3 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726). bądź w naturze bądź w postaci zasiłków pieniężnych.

Art. 2. Powiatowe związki komunalne 1) oraz miasta, wydzielone z powiatowego związku komunalnego 1), obowiązane są zorganizować i prowadzić zakłady opieki nad matką i dzieckiem, nad sierotami oraz nad starcami i niezdolnymi do pracy.

Art. 3. Gminy wchodzące w skład powiatowego związku komunalnego 1) mogą prowadzić zakłady wymienione w art. 2, o ile tego wymagać będą warunki życiowe ludności oraz liczba potrzebujących opieki zakładowej.

Art. 4. Na wniosek wydziału powiatowego wojewoda, z którym w tym względzie współdziała z głosem stanowczym wydział wojewódzki, może zobowiązać gminę, wchodzącą w skład powiatowego związku komunalnego 1) do prowadzenia jednego lub więcej zakładów, wymienionych w art. 2, o ile liczba potrzebujących opieki zakładowej w gminie wnosi co najmniej połowę liczby osób, korzystających z opieki zakładowej tej samej kategorii w zakładach powiatowego związku komunalnego 1) przyczym powiatowy związek komunalny 1) obowiązany jest udzielić gminie na zorganizowanie zakładu niezbędnej pomocy materialnej.

Postanowienie powyższe nie przewodzi powiatowego związku komunalnego 1) od obo-

wiązku prowadzenia zakładów tej samej kategorii.

Art. 5. Wojewódzkie związki komunalne, a do czasu ich wprowadzenia międzykomunalne związki powiatów i miast, wydzielonych z powiatowych związków komunalnych 1), obowiązane będą zorganizować i prowadzić zakłady dla poszczególnych kategorii dzieci i dorosłych, wymagających opieki specjalnej.

Art. 6. U. m. ob. 2)

Art. 7. Obowiązek prowadzenia zakładów wymienionych w art. 2 i 3 odnosi się również do m. st. Warszawy.

Art. 8. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 3) w drodze rozporządzenia określi szczegółowo zakłady, jakie w myśl art. 2 niniejszego rozporządzenia mają zorganizować i prowadzić powiatowe związki komunalne 1) i miasta z nich wydzielone, oraz zakłady, jakie w myśl art. 5 niniejszego rozporządzenia mają zorganizować i prowadzić wojewódzkie związki komunalne, tudzież określi sposób ustalenia liczby, miejsc w zakładach oraz wznaczy termin zorganizowania poszczególnych kategorii zakładów, nadto określi koszty, jakie gminy obowiązane są zwracać zwiazkom komunalnym wyższego rzędu z tytułu opieki zakładowej za osoby posiadające w tych gminach prawo do opieki społecznej.

Art. 9. Za miasta wydzielone z powiatowych związków komunalnych 1) w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim w rozumieniu rozporządzenia niniejszego — należy uważać te miasta, które, według ostatniego urzędowego spisu ludności, licza więcej niż 25.000 mieszkańców.

Art. 10. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Pracy i Opie-

ki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 3).

Art. 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województw pomorskiego, poznańskiego i śląskiego. 4)

Objaśnienie.

- 1) Na mocy art. 111 ust. z dnia 23.III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (poz. 294) powiatowe zwią-

ki komunalne stały się powiatowymi związkami samorządowymi.

- 2) po art. 1 i 45 rozp. Prez. z 22.III. 1928 r. o związkach międzykomunalnych (poz. 386),
- 3) Obecnie Ministerstwo Admin. Publicznej.
- 4) W myśl art. 1 pkt. 3 dekr. z dnia 22 października 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.). Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Poz. 49

ROZPORZĄDZENIE

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 16 stycznia 1928 r.

o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych.

(Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 56-z 1928 r.)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Z dóbr państwowych, w szczególności zaś z dóbr, przeznaczonych na cele reformy rolnej wyłączone zostają w każdym województwie — na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi Ministrami — obiekty, potrzebne pod budowę i rozszerzenie wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych (ogólnych i specjalnych). Wartość wyłączonych obiektów w każdym wypadku nie może przekraczać zł 100.000. Wyłączone obiekty zostają przekazane bezpłatnie na własność właściwych samorządów wojewódzkich, z wyjątkiem tych obiektów, które przeszły lub przejdą na własność Skarbu Państwa na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1). 1) które to obiekty zostaną przekazane właściwym samorządom wojewódzkim na powyższe cele za cenę nabycia z doliczeniem kosztów administracyjnych, a w szczególności pomiarowych. Obiekty te nie mogą być wykorzystywane na inne cele, niż przewiduje niniejsze rozporządzenie.

Art. 2. Ilość wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych, kolejność i termin rozpoczęcia ich budowy w poszczególnych województwach — ustanawia Minister Pracy i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii organów wykonawczych samorządu wojewódzkiego.

Decyzje w zakresie spraw powyższych — do czasu utworzenia samorządu wojewódzkiego — wydaje Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. 2)

Przekazanie obiektów, przeznaczonych na zakłady, następuje w terminie, ustalonym dla przystąpienia do budowy, względnie uruchomienia zakładu.

Art. 3. Projekty i kosztorysy budowy wojewódzkiego zakładu opiekuńczo - wychowawczego wymagają — obok zachowania ogólnych przepisów budowlanych - zatwierdzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. Do wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych przyjmowane są dzieci w wieku do lat czternastu włącznie, potrzebujące opieki społecznej. W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, mogą być przyjmowane dzieci w wieku ponad lat czternaście. Pierwszeństwo w przyjmowaniu do zakładu przysługuje:

- 1) sierotom po poległych i zmarłych, których śmierć pozostaje w związku przyczynowym z wykonaniem ich służbowych obowiązków wobec Państwa i związków komunalnych danego województwa;

- 2) sierotom po osobach, które położyły szczególne zasługi w pracy państwowej, samorządowej i społecznej.

O przyjęciu do zakładów dzieci, wymienionych w punktach 1 i 2, decyduje organ wykonawczy samorządu wojewódzkiego.

Z zastrzeżeniem, zawartym w ustępie pierwszym, do zakładów będą przyjmowane przed innymi dziećmi, umieszczone w nich przez gminy tego województwa, którego związek komunalny zakład utrzymuje, wzdalnie tych powiatów które należą do związku celowego 2), utrzymującego zakład. W wypadku miejsc wolnych do wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych przyjmowane są inne dzieci — za opłatą, podnoszona przez osoby, które do tego się zobowiązują.

Dzieci, umieszczone w wojewódzkich zakładach opiekuńczo - wychowawczych przebywają w nich do ukończenia lat 17.

Art. 5. Koszty utrzymania wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych pokrywają wojewódzkie związki komunalne, a do czasu przejęcia przez nie tych zakładów, związki celowe (art. 9) 2). Fundusze na ten cel tworzą się:

- a) z opłat, pobieranych za korzystanie z zakładów;
- b) z dochodów z majątku, przeznaczone specjalnie na użytek zakładu;
- c) z dotacji, zapomóg i dobrowolnych ofiar;
- d) z ogólnych dochodów utrzymującego zakład wojewódzkiego związku komunalnego, względnie związku celowego.

Skarb Państwa pokrywa koszty utrzymania dzieci w wojewódzkich zakładach opiekuńczo - wychowawczych w tych wypadkach, gdy do tego jest zobowiązany na podstawie odpowiednich przepisów. 2)

Art. 6. Związki Komunalne pokrywają koszty utrzymania dzieci w wojewódzkich zakładach opiekuńczo - wychowawczych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726). 3).

Art. 7. Ustanowienie zarządów wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych oraz kontrola ich działalności należy do samorządu wojewódzkiego.

Nadzór nad urządzeniem i prowadzeniem zakładów wykonywa Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 8. Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się do zakładów wychowawczo - poprawczych, o ile nie pozostają w sprzeczności z obowiązującymi przepisami tych zakładów dotyczącymi.

Art. 9. Do czasu utworzenia samorządu wojewódzkiego prawa i obowiązki, wynikające z przepisów niniejszego rozporządzenia, wyko-

nywają właściwe związki celowe (dobrowolne lub przymusowe) 2).

Art. 10. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa poznańskiego, pomorskiego i śląskiego. 4)

Objaśnienie.

- 1) Powołana ustawa została uchylona art. 19 dekr. P.K.W.N. z dnia 6, IX, 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13 z 1946 r.).
- 2) p. Rozp. Prezydenta z dnia 22. III. 1928 r. o związkach międzykomunalnych (poz. 386).
- 3) oraz art. 2 dekr. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.).
- 4) Art. 1 pkt 4 dekr. z dnia 22 października 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.) moc obowiązującą niniejszego Rozp. rozciągniętą została na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

p. również Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o rozgraniczeniu obowiązków związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 232 z 1928 r.).

Poz. 50

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 14 października 1927 r.

o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa.

(Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 823 z 1927 r.)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

O żebractwie i włóczęgostwie.

Art. 1. Celem zwalczania żebractwa i włóczęgostwa stosuje się środki zapobiegawcze, poprawcze i karne względem osób dopuszczających się czynów, przewidzianych niniejszym rozporządzeniem.

Zwalczanie żebractwa i włóczęgostwa nieletnich do lat siedemnastu uregulują przepisy specjalne.

Art. 2. Żebrakiem w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest ten, kto zawodowo zajmuje się wyprasaniem dla siebie w jakikolwiek sposób jałmużny.

Art. 3. Włóczęgą w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest ten, kto bez pracy i

środków do życia zmienia stale miejsce swego pobytu w celu znalezienia pracy.

Art. 4. Postanowienia niniejszego rozporządzenia stosuje się również do tego:

- a) kto nałogowo oddaje się grze hazardowej, pijaństwu lub ostremu narkotyżowaniu się, dochodzi do takiego stanu, iż dla utrzymania bądź jego samego, bądź tych, których obowiązany jest żywić, udzielić trzeba pomocy z tytułu opieki społecznej;
- b) kto pobiera wsparcia z tytułu opieki społecznej i wzbrania się wykonywać zaofiarowaną mu, a dostosowaną do jego sił i warunków, pracę.

Zakłady zapobiegawcze i poprawcze.

Art. 5. Do walki z żebractwem i włóczęgostwem służą:

- 1) domy pracy dobrowolnej,

- 2) przytułki,
- 3) domy pracy przymusowej.

Art. 6. Zakłady, wymienione w art. 5, osiągną swój cel, zależnie od przeznaczenia, przez:

- 1) opiekę zakładową,
- 2) udzielanie nauki i przygotowanie do pracy zawodowej,
- 3) wywieranie moralnego wpływu,
- 4) celową i systematyczną pracę, za wynagrodzeniem, w warsztatach zakładowych bądź poza zakładem.

Domy pracy dobrowolnej.

Art. 7. Do domów pracy dobrowolnej przyjmowani będą — w miarę możliwości i na własne życzenie — żebracy i włóczędzy po zwolnieniu z domu pracy przymusowej, więźniowie po odbyciu kary, osoby o niepełnej zdolności do pracy oraz wszystkie inne osoby, nie mogące być w innej drodze zatrudnione lub nie mogące znaleźć innej pracy. Praca w domach pracy dobrowolnej jest płatna. Nie będą przyjmowane osoby, posiadające środki utrzymania lub zupełnie niezdolne do pracy. Opuszczenie domu pracy dobrowolnej jest dozwolone.

Przez środki utrzymania rozumie się również pomoc materialną ze strony trzeciej, chociażby prawnie do tego nieobowiązanej.

Przytułki.

Art. 8. Do przytułków przyjmowani będą z tytułu opieki społecznej lub przymusowo umieszczeni na mocy decyzji 1) sądu zupełnie niezdolni do pracy żebracy i włóczędzy, nie posiadający środków utrzymania.

Do zakładów tych będą również przyjmowane z tytułu opieki społecznej inne osoby, pozbawione środków utrzymania i zupełnie niezdolne do pracy.

Art. 9. Przymusowemu umieszczeniu w przytułku lub zakładzie specjalnym (art. 24) na mocy decyzji sądu podlega żebrak lub włóczęga, nie posiadający środków utrzymania i zupełnie niezdolny do pracy, który nie chce wstąpić dobrowolnie do przytułku lub zakładu specjalnego z tytułu opieki społecznej lub przyjęty, po opuszczeniu przytułku bądź zakładu specjalnego, żebrze lub włóczy się.

Art. 10. Zebrak lub włóczęga, przymusowo umieszczony w przytułku, będzie przez kierownictwo przytułku zwolniony, jeśli uzyskał dostateczne środki utrzymania lub stał się zdolny do pracy. Osobom, pozostającym z tytułu opieki społecznej, dozwolone jest opuszczenie przytułku.

Art. 11. Jeżeli żebrak lub włóczęga, zwolniony na mocy artykułu 10, zostanie ponownie przytrzymany za żebractwo lub włóczęgostwo, będzie przez sąd przymusowo umieszczony w przytułku i wtedy zwolniony być może jedynie na mocy decyzji 1) sądu.

Domy pracy przymusowej.

Art. 12. W domach pracy przymusowej umieszczani będą, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 24 niniejszego rozporządzenia, żebracy i włóczędzy, zdolni do pracy i nie posiadający środków utrzymania, co do których sąd orzekł umieszczenie w domu pracy przymusowej.

Art. 13. Zebracy lub włóczędzy, zdolni do pracy, nie posiadający środków utrzymania, podlegają umieszczeniu w domu pracy przymusowej na czas od trzech do sześciu miesięcy.

Tenże środek sąd może zastosować względem osób, zdolnych do pracy wymienionych w artykule 4 niniejszego rozporządzenia.

Art. 14. W razie, gdyby skazany na mocy art. 13 został w ciągu dwóch lat od daty zwolnienia z domu pracy przymusowej ponownie przytrzymany na żebranie lub włóczęgostwie, ulegnie on umieszczeniu w domu pracy przymusowej na czas od trzech miesięcy do dwóch lat.

Art. 15. W wypadkach, gdy sąd uzna, że umieszczenie w domu pracy przymusowej nie jest wskazane ze względu na poprzednią niekaralność lub inne okoliczności, — wówczas zastosowanie tego środka może zawiesić na czas od jednego roku do trzech lat.

W wypadkach zawieszenia, sąd ustanawia na ten czas nad skazanym opiekę, wykonanie której powierza właściwemu organowi opieki społecznej. 2).

Art. 16. Zastosowania środka poprawczego, zawieszono na mocy art. 15, uważa się za dokonane po upływie terminu zawieszenia.

Art. 17. Zawieszenie będzie cofnięte, jeżeli skazany w okresie zawieszenia dopuści się ponownie żebractwa lub włóczęgostwa, a okres zawieszenia jeszcze nie upłynął.

Art. 18. Umieszczony w domu pracy przymusowej na okres dłuższy, niż sześć miesięcy, może być po upływie co najmniej sześciu miesięcy przedterminowo zwolniony decyzją 1) sądu na wniosek kierownictwa domu pracy przymusowej.

Art. 19. Przedterminowe zwolnienie dopuszczalne jest w razie dobrego sprawowania się skazanego podczas pobytu w domu pracy przymusowej i zarazem, gdy jest przewidywana możliwość stałego zarobkowania lub uzyskania innych godziwych środków do życia.

Art. 20. Okres przedterminowego zwolnienia trwa do upływu terminu skazania. Na ten czas sąd ustanawia nad przedterminowo zwolnionym opiekę, wykonanie której powierza właściwemu organowi opieki społecznej 2).

Art. 21. W ciągu powyższego okresu sąd może zwolnienie odwołać, jeżeli przedterminowo zwolniony dopuści się ponownie żebractwa lub włóczęgostwa; czas przebywania na wolności nie będzie skazanemu policzony na poczet zamknięcia w domu pracy przymusowej.

Art. 22. U. m. ob. 3),

Postanowienia wspólne dla przytułków i domów pracy przymusowej.

Art. 23. W stosunku do osób, których umieszczenie w domu pracy przymusowej lub

prztyłku groziłoby pozbawieniem niezbędnej opieki członków ich rodziny, sąd zarządzi umieszczenie, po uprzednim zapewnieniu opieki tymże członkom rodziny.

Art. 24. W domu pracy przymusowej i przytułkach nie wolno umieszczać:

- 1) umyślowo chorych i epileptyków),
- 2) osób, dotkniętych chorobami niebezpiecznymi dla otoczenia (gruźlica, świeża kiła, jaglica i ostre choroby zakaźne) lub wzbudzających wstręt oraz chorych na choroby ostre niezakaźne, dopóki nie wyzdrowieją,
- 3) kobiet brzemiennych i karmiących.

Osoby te umieszczane będą w zakładach specjalnych.

Kara pozbawienia wolności.

Art. 25. Kto, posiadając wystarczające środki utrzymania, zebrze (art. 2), będzie karany więzieniem od sześciu miesięcy do dwóch lat, a w razie powtórzenia tego przestępstwa w ciągu pięciu lat od chwili odcierpienia kary — więzieniem od roku do pięciu lat.

Jednocześnie z karą więzienia może być orzeczona grzywna od 100 złotych do 5.000 zł. 4)

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy karnej z 1852 r. orzeka się za powyższy występki zamiast więzienia areszt ścisły. 5)

Postępowanie w sprawach, dotyczących pozbawienia wolności z tytułu umieszczenia w przytułku lub domu pracy przymusowej.

Art. 26. Organa policji 6) obowiązane są zebraków (art. 2) i włóczęgów (art. 3) zatrzymać i przekazywać do dyspozycji sądu pokoju (powiatowego). 7)

Art. 27. W razie stwierdzenia, że zatrzymany nie zajmuje się zawodowo żebractwem lub włóczęgostwem, lecz popadł w taki stan przejściowo z powodu niemożności znalezienia pracy — sąd zarządza skierowanie zatrzymanego do gminy, zobowiązanej do opieki, albo do właściwego urzędu, lub domu pracy dobrowolnej — celem umożliwienia mu uzyskania pracy.

Art. 28. W sprawach o umieszczenie w przytułku lub w domu pracy przymusowej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy postępowania karnego. Środki odwoławcze przeciw wyrokowi nie wstrzymują jednak wykonania. 8)

Zamiast aresztu prewencyjnego 9) stosuje się przed wydaniem wyroku w sądzie I instancji tymczasowe zamknięcie w przytułku, względnie domu pracy przymusowej; — środek ten może być zawsze zastosowany w miarę potrzeby.

Właściwe są sody pokoju (powiatowe) 7).

W postępowaniu, artykułem niniejszym przewidzianym, osoba, pociągnięta do odpowiedzialności, ma zawsze obrońcę.

Obrońcę z urzędu wyznacza sędzia bezwzględnie po wdrożeniu przez siebie postępowania z pośród adwokatów lub innych osób, upoważnionych do zawodowego występowania w sądach w roli obrońcy, a w razie ich

braku z pośród aplikantów adwokackich lub sądowych, względnie z pośród innych osób, zasługujących na zaufanie, za zgodą tych ostatnich. 10)

Obrońca wykonuje swe obowiązki również w toku postępowania przygotowawczego.

Postanowienia końcowe.

Art. 29. Do zakładania i utrzymywania domów pracy przymusowej i dobrowolnej obowiązane są wojewódzkie związki komunalne (m. st. Warszawa, przyczem na obszarze każdego województwa (m. st. Warszawy) powinien się znajdować przynajmniej jeden dom pracy przymusowej i dobrowolnej.

Dom pracy dobrowolnej może być ustanowiony jako jednostka samoistna, lub jako specjalny oddział przy domu pracy przymusowej.

Art. 30. Do czasu utworzenia wojewódzkich związków komunalnych, powiatowe związki komunalne 11) oraz miasta, wydzielone z powiatów, połączone w związek wspólny, obowiązane są do zakładania i utrzymywania domów pracy przymusowej i dobrowolnej (art. 29) 12).

Art. 31. Obowiązek zakładania i utrzymywania przytułków ciąży na powiatowych związkach komunalnych 11) i miastach wydzielonych z powiatów.

Art. 32. Ust. 1 u. m, ob, 12)

Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych 12) wyda szczegółowe postanowienie o organizacji przytułków, domów pracy dobrowolnej i przymusowej 14).

Art. 33. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Spraw Wewnętrznych. 13)

Art. 34. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województwa śląskiego 15) w 2 tygodnie po ogłoszeniu.

Postanowienia, dotyczące przymusowego umieszczania w przytułkach i domach pracy przymusowej, będą wykonywane w poszczególnych województwach (m. st. Warszawie) w czasie, określonym przez rozporządzenia, wydane przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Spraw Wewnętrznych. 16)

Art. 35. Wszelkie przepisy, dotyczące żebractwa i włóczęgostwa, choćby nie odpowiadającego określeniu art. 2 i 3, zostają uchylone w poszczególnych województwach (m. st. Warszawie) w czasie, oznaczonym w ustępie drugim art. 34, o ile nie zostały uchylone w myśl art. 34 ustęp pierwszy. Jednakże artykuły 274 i 275 kodeksu karnego z r. 1903 zostają uchylone w terminie oznaczonym w ustępie pierwszym art. 34. 1)

Pozostają w mocy przepisy, dotyczące umieszczania w domach pracy i przytułkach z powodów innych, niż żebractwo i włóczęgostwo (ustęp 1), jak również dotyczące żebractwa i włóczęgostwa nieletnich, o ile chodzi o osoby, nie mające lat siedemnastu. 16)

Objaśnienie.

- 1) p. art. 47 k. p. k.
- 2) p. rozp. Prez. z 6.III. 1928 r, o opiekunach społecznych i o komisjach opieki społecznej (poz. 267).
- 3) U. m. ob. wobec ustanowienia organów opieki społecznej — p. r. Pr., wskazane w uw. 2.
- 4) Obecnie — 1,000 — 50,000 zł — p. dekr. z dn. 16 listopada 1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porupordkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 312 z 1945 r.).
- 5) p. art. 10 lit. a) przep. wprov. k, k, i pr, o w. (poz. 537/32).
- 6) Obecnie Milicji Obywatelskiej.
- 7) Obecnie Sądu Grodzkiego — p. art. 269 u s. p.
- 8) p. art. 540 p. k. p.
- 9) Obecnie „tymczasowego aresztowania” — p. art. 164 k. p. k.
- 10) p. art. 86 i 93 k.p.k. oraz art. 14 i 17—2 przep. wprov. k.p.k. (p. 314/28),
- 11) Na mocy art. 111 u. z 23.III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (poz. 294) powiatowe związki komunalne stały się powiatowymi związkami samorządowymi w rozumieniu wspomnianej ustawy.
- 12) P rozp. Prez. z 22.III. 1928 r, o związkach międzykomunalnych (poz. 386), w szczególności art. 45.
- 13) obecnie Ministerstwo Administracji publicznej.
- 14) p. rozp. Min. Pracy Op. Społ. z 25.V, 1929 r. o organizacji przytułków, domów pracy dobrowolnej i przymusowej (poz. 350).
- 15) Art. 1 pkt. 5 dekr. z dnia 22.X. 1947 r, (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.) moc obowiązującą niniejszego Rozp. rozciągniętą została na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.
- 16) p. rozp. Min. Pracy i Op. Sp. z 13.I, 1930 r, w sprawie wykonania postanowień, dotyczących przymusowego umieszczania w przytułkach i domach pracy przymusowej w województwach poznańskim i pomorskim (poz. 115) oraz rozp. M. O. S. z 23.IX, 1933 r. w sprawie przymusowego umieszczania w przytułkach i domach pracy przymusowej w m. st. Warszawie (poz. 540).
- 17) Co dodanych uchyleń przepisów prawa obcego i dzielnicowego p. art. 3 dekr. z dn. 22.X. 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 389 z 1947 r.)

Poz. 51**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 6 marca 1928 r.

o opiekunach społecznych i o komisjach opieki społecznej.

(Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 267 z 1928 r.)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Celem zapewnienia należytego wykonywania opieki społecznej mają być tworzone specjalne komunalne organa opieki społecznej.

Organami temi są:

- 1) opiekunowie społeczni oraz
- 2) komisje opieki społecznej.

Art. 2. W każdej gminie powinien być ustanowiony co najmniej jeden opiekun społeczny.

W zależności od liczby mieszkańców i obszaru gminy rada gminna (miejska) 1) na wniosek gminnej komisji opieki społecznej uchwali podział gminy pod względem terytorialnym na okręgi opiekuńcze, określi liczbę opiekunów społecznych, biorąc pod uwagę konieczność umożliwienia każdemu z nich bezpośredniej styczności z osobami potrzebującymi opieki, oraz wyznaczy każdemu z opiekunów społecznych osobny okręg lub część okręgu.

Art. 3. Opiekunów społecznych wybiera na okres trzyletni rada gminna (miejska) 1) na

wniosek gminnej komisji opieki społecznej z pośród osób, posiadających prawo wybieralności do rady gminnej (miejskiej) 1), a przynajmniej od roku stale zamieszkałych w gminie.

Ponowny wybór jest dopuszczalny.

Pozostający w służbie czynnej wojskowi i funkcjonariusze policji państwowej 2) nie mogą być wybierani na opiekunów społecznych.

Art. 4. Od objęcia stanowiska opiekuna społecznego może się uchylić jedynie:

- 1) kto ukończył lat sześćdziesiąt,
- 2) kto wskutek ułomności fizycznej lub znacznie i trwale nadwątłego zdrowia nie może pełnić obowiązków opiekuna społecznego,
- 3) kto przez okres trzyletni pełnił obowiązki opiekuna społecznego.
- 4) kto piastuje urząd publiczny,
- 5) kto wskaże powody, które rada gminna (miejska) 1) uzna za dostatecznie ważne do uwolnienia od obowiązków opiekuna społecznego.

Art. 5. Od uchwały rady gminnej (miejskiej) 1) w sprawie wyboru opiekuna społecznego osoba zainteresowana może się odwołać w terminie czternastodniowym do władzy nad-

zorzeczeń, przyczym odwołanie nie wstrzymuje wykonania uchwały.

Art. 6. Stanowiska opiekuna społecznego można się zrzec przed upływem trzyletniego okresu jedynie w razie zaistnienia okoliczności, przewidzianych w punktach 22, 4) i 5) art. 4.

Rada gminna (miejska) 1) na wniosek gminnej komisji opieki społecznej może w każdej chwili odwołać opiekuna społecznego.

W razie zrzeczenia się, odwołania lub śmierci opiekuna, bądź utraty przez niego prawa wybieralności (ust. pierwszy i trzeci art. 3) rada gminna (miejska) 1) na wniosek gminnej komisji opieki społecznej, niezwłocznie przystąpi do wyboru nowego opiekuna społecznego na czas pozostały do końca trzyletniego okresu.

Art. 7. Obowiązkiem opiekuna społecznego jest:

- 1) inicjatywa i współdziałanie z organami gminnymi w zakresie wykonywania opieki społecznej,
- 2) czuwanie, by osobom opieki i pomocy potrzebującym była udzielona opieka w granicach obowiązujących przepisów 3),
- 3) badanie z własnej inicjatywy względnie na żądanie zarządu gminy osobistych i wyjątkowych stosunków osób korzystających lub mających korzystać z opieki społecznej dla ustalenia ich prawa do opieki oraz rodzaju i rozmiarów niezbędnej pomocy,
- 4) udzielanie w wypadkach nagłych pomocy doraźnej ze środków na ten cel przez gminę przeznaczonych i w sposób przez nią ustalony,
- 5) komunikowanie zarządowi gminy swoich spostrzeżeń i wniosków oraz składanie gminnej komisji opieki społecznej przynajmniej raz do roku sprawozdań z działalności.
- 6) wykonywanie czynności, przekazanych osobnymi przepisami.

Sposób wykonywania obowiązków opiekunów społecznych określają szczegółowe instrukcje, wydane — w ramach rozporządzenia wykonawczego 3), przez radę gminną (miejską) 1).

Art. 8. Stanowisko opiekuna społecznego jest honorowe i bezpłatne.

Opiekunom społecznym przyznaje się prawo noszenia oznak według wzoru, jaki ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. 3) 4)

Opiekunowie społeczni otrzymują z funduszków gminnych zwrot koniecznych wydatków, poniesionych w związku z wykonywaniem swych czynności.

Art. 9. Opiekunowie społeczni przy pełnieniu swych obowiązków korzystają z ochrony prawnej, przysługującej urzędnikom państwowym.

Państwowe władze cywilne oraz władze samorządowe obowiązane są do udzielenia opiekunom społecznym na ich żądanie i za wylegitymowaniem koniecznej pomocy w zakresie ich czynności.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych 3) wydane w porozumieniu z Ministrem

Pracy i Opieki Społecznej określi wypadki i sposób współdziałania z opiekunami społecznymi organów policji państwowej 5).

Art. 10. W każdej gminie miejskiej oraz w każdej gminie wiejskiej, liczącej ponad 5.000 mieszkańców, ma być utworzona gminna komisja opieki społecznej. Wydział Powiatowy może nałożyć na gminę wiejską liczącą mniej niż 5.000 mieszkańców obowiązek utworzenia gminnej komisji opieki społecznej.

W skład gminnej komisji opieki społecznej wchodzi:

- 1) przewodniczący zarządu gminy względnie inny wyznaczony przez niego członek tego zarządu, pako przewodniczący komisji,
- 2) członkowie rady gminnej (miejskiej) 1) wybierani przez radę na początku jej kadencji w liczbie przez nią określonej,
- 3) opiekunowie społeczni, a jeżeli ilość ich przekracza liczbę osób wskazanych w punkcie 2, przedstawiciele okręgów opiekuńczych (art. 2) najwyżej w tejże liczbie, przyczym sposób ich wyboru określi rada gminna (miejska). 1)

W miastach, wydzielonych z powiatowego związku komunalnego 6) w skład gminnej komisji opieki społecznej — zależnie od uchwały rady miejskiej 7) — wchodzić mogą ponadto przedstawiciele istniejących na obszarze gminy stowarzyszeń i instytucji społeczno - opiekuńczych, których listę ustali rada miejska 7), z tym jednak zastrzeżeniem, by łączna liczba tych przedstawicieli oraz opiekunów społecznych, wchodzących w skład komisji, nie przekraczała liczby członków wskazanych w punkcie 2), oraz by liczba opiekunów społecznych była większa od liczby przedstawicieli stowarzyszeń i instytucji społeczno - opiekuńczych.

Art. 11. Zadaniem gminnej komisji opieki społecznej jest wydawanie opinii i inicjatywa w zakresie:

- 1) organizacji i sposobu wykonywania opieki społecznej na terenie gminy,
- 2) koordynowania wykonywanej przez gminę opieki społecznej z działalnością opiekuńczą stowarzyszeń i instytucji, istniejących na terenie gminy,
- 3) sprawozdań i spostrzeżeń opiekunów społecznych,
- 4) podziału gminy na okręgi opiekuńcze, liczby opiekunów społecznych i wyboru kandydatów na opiekunów społecznych.
- 5) preliminarza wydatków gminy na cele opieki społecznej.

Art. 12. W obradach gminnej komisji opieki społecznej mogą brać udział bez prawa głosowania przedstawiciele zarządu gminy oraz osoby powołane przez komisję w charakterze rzeczoznawców.

Regulamin, uchwalony przez radę gminną (miejską) 1) określi sposób wykonywania czynności przez gminną komisję opieki społecznej.

Art. 13. W każdym powiatowym związku komunalnym 6) ma być utworzona powiatowa komisja opieki społecznej.

W skład powiatowej opieki społecznej wchodzi:

- 1) przewodniczący wydziału powiatowego lub inny wyznaczony przez niego członek tego wydziału, jako przewodniczący komisji,
- 2) członkowie sejmiku powiatowego (rady powiatowej) 8) wybrani przez sejmik (radę) 9 na początku jego kadencji w liczbie przezeń określonej,
- 3) opiekunowie społeczni z gmin, wchodzących w skład powiatowego związku komunalnego; 6) wybrani przez sejmik powiatowy (radę powiatową) 8) na początku kadencji,
- 4) przedstawiciele istniejących na obszarze powiatu stowarzyszeń i instytucji społeczno - opiekuńczych, których listę ustali sejmik powiatowy (rada powiatowa) 8).

Liczba osób wymienionych w punktach 3) i 4) łącznie nie może przekraczać liczby członków wskazanych w punkcie 2), przy czym liczba osób wymienionych w punkcie 3) będzie większa, niż wymienionych w p. 4).

Art. 14. Zadaniem powiatowej komisji opieki społecznej jest wydawanie opinii i inicjatywa w zakresie:

- 1) organizacji i sposobu wykonywania przez powiatowy związek komunalny 6) opieki społecznej,
- 2) koordynowania działalności opiekuńczej gmin wiejskich i miast niewydziałonych z powiatowego związku komunalnego, 6) oraz stowarzyszeń i instytucji zadaniami społeczno-opiekuńczymi powiatowego związku komunalnego, 6)
- 3) preliminarza wydatków powiatowego związku komunalnego 6) na cele opieki społecznej.

Art. 15. W obradach powiatowej komisji opieki społecznej mogą brać udział bez prawa głosowania przedstawiciele wydziału powiatowego oraz osoby, powołane przez komisję w charakterze rzeczoznawców.

Regulamin uchwalony przez sejmik powiatowy (radę powiatową) 9), określi sposób wykonywania czynności przez powiatową komisję opieki społecznej.

Art. 16. Do czasu wprowadzenia na całym obszarze Rzeczypospolitej samorządu wojewódzkiego istnieć będą przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej wojewódzkie komisje opieki społecznej, w których skład wchodzi:

- 1) wojewoda, lub wyznaczony przez niego zastępca, jako przewodniczący komisji,
- 2) członkowie Rady wojewódzkiej, wybrani przez radę w liczbie przez nią określonej na przeciąg lat trzech,
- 3) opiekunowie społeczni, beracy członkami komisji opieki społecznej w obszarze województwa, powiatowych względnie miejskich miast, wydzielonych z powiatowych związków komunalnych (art. 10 p. 3) i art. 13 p. 3), wybrani przez radę wojewódzką na przeciąg lat trzech,

- 4) przedstawiciele istniejących na obszarze województwa stowarzyszeń i instytucji społeczno - opiekuńczych, których listę ustali rada wojewódzka.

Liczba osób wymienionych w punktach 3) i 4) łącznie nie może przekraczać liczby członków wskazanych w punkcie 2), przy czym liczba osób wymienionych w p. 3) będzie większa niż wymienionych w p. 4).

Do czasu ukonstytuowania się rad wojewódzkich na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego funkcje przewidzianych w punkcie 2 ustępu pierwszego członków komisji sprawować będą osoby, wybrane przez wydział wojewódzki, któremu do tego czasu przysługują uprawnienia rady wojewódzkiej wymienione w punktach 3) i 4) ustępu pierwszego. 10)

Art. 17. Zadaniem wojewódzkiej komisji opieki społecznej jest wydawanie opinii i inicjatywa w zakresie:

- 1) organizacji i sposobu wykonywania opieki społecznej na terenie województwa, w szczególności zaś tych jej działów, które zastrzeżone są dla samorządu wojewódzkiego,
- 2) koordynowania działalności społeczno - opiekuńczej powiatowych związków komunalnych 6) i miast wydzielonych z powiatowych związków komunalnych, 6) oraz stowarzyszeń i związków.

Art. 18. W województwach pomorskim i poznańskim mają być utworzone wojewódzkie komisje opieki społecznej, w których skład wchodzi:

- 1) wojewoda, jako przewodniczący komisji, lub wyznaczony przez niego zastępca,
- 2) starosta krajowy, 11) jako zastępca przewodniczącego komisji,
- 3) sześciu członków sejmiku wojewódzkiego, 12) wybranych przez sejmik 12) na początku jego kadencji,
- 4) 4 opiekunów społecznych, będących członkami komisji opieki społecznej w względnie miejskich miast wydzielonych województwa, powiatowych względnie miejskich miast wydzielonych z powiatowego związku komunalnego 6) (art. 10 p. 3) i art. 13 p. 3), powołanych przez właściwą izbę wojewódzka. 13).
- 5) czterech przedstawicieli istniejących na obszarze województwa stowarzyszeń i instytucji społeczno - opiekuńczych, których listę ustali właściwa izba wojewódzka.

Art. 19. Zadaniem wojewódzkich komisji opieki społecznej poznańskiej i pomorskiej jest wydawanie opinii i inicjatywa w zakresie:

- 1) organizacji i sposobu wykonywania przez wojewódzki związek komunalny opieki społecznej,
- 2) koordynowania działalności opiekuńczej innych związków komunalnych oraz stowarzyszeń i instytucji z zadaniami społeczno - opiekuńczymi wojewódzkiego związku komunalnego,

- 3) preliminarza wydatków wojewódzkiego związku komunalnego 14) na cele opieki społecznej.

Art. 20. W obradach wojewódzkiej komisji opieki społecznej mogą brać udział bez praw głosowania przedstawiciele wydziału wojewódzkiego oraz osoby powołane przez komisję w charakterze rzeczoznawców.

Sposób wykonywania czynności przez wojewódzkie komisje opieki społecznej określi regulamin uchwalony przez radę wojewódzką 15) względnie — na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego — przez właściwą izbę wojewódzką 13), zaś na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego do czasu ukonstytuowania się rad wojewódzkich — przez wydział wojewódzki.

Art. 21. W gminach wiejskich liczących mniej niż 5.000 mieszkańców, w których gminne komisje opieki społecznej nie będą utworzone (art. 10 ustęp pierwszy), uprawnienia gminnej komisji opieki społecznej, określone w art. 2, 3 i 6 niniejszego rozporządzenia, wykonywać będzie zarząd gminy; przewidziane w art. 7 punkt 5 sprawozdania opiekunowie społeczni składać będą radzie gminnej. 16)

W gminach miejskich i wiejskich, w których w myśl art. 10 ustęp pierwszy gminne komisje opieki społecznej mają być utworzone, rada gminna (miejska) 1) — do czasu utworzenia gminnej komisji opieki społecznej — na wniosek zarządu gminy ustali tymczasowy podział gminy na okręgi opiekuńcze, określi liczbę opiekunów społecznych (art. 2) oraz dokona wyboru opiekunów społecznych na pierwszy okres trzyletni (art. 3).

Art. 22. Na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące opiekunów społecznych i gminnych komisji opieki społecznej mają zastosowanie do gmin stanowiących każda dla siebie miejscowy związek wspierania ubogich, jak również do zbiorowych związków ubogich.

Istniejące na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego obszary dworskie, łączy się dla celów opieki społecznej z gminami wiejskimi w zbiorowe związki wspierania ubogich, o ile takie połączenie już nie nastąpiło. 17)

Rozporządzenie wykonawcze określi sposób połączenia obszarów dworskich z gminami wiejskimi w zbiorowe związki wspierania ubogich oraz sposób ustanowienia opiekunów społecznych i zorganizowania komisji opieki społecznej w zbiorowych związkach wspierania ubogich 8).

Art. 23. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. 4).

Art. 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego. 15).

Objaśnienia.

- 1) obecnie Gminna — Miejska — Rada Narodowa.
- 2) obecnie Milicji Obywatelskiej.
- 3) p. R. w. z 11.IV, 1929 r, w sprawie ustanowienia opiekunów społecznych i sposobu wykonywania przez nich obowiązków (poz. 291).
- 4) obecnie Ministerstwo Administracji Publicznej.
- 5) p. r. w. z 2.V, 1929 r, o współdziałaniu organów policji państwowej — obecnie Milicji Obywatelskiej — z opiekunami społecznymi (poz. 359).
- 6) Na mocy art. 111 ustawy z 25.III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (poz. 294) powiatowe związki komunalne stały się powiatowymi związkami samorządowymi. Miasta liczące ponad 25.000 mieszkańców są wydzielone z powiatowych związków samorządowych, stanowiąc pod względem samorządowym jednostkę równorzędną z pow. związkami samorządowymi.
- 7) obecnie Miejskiej Rady Narodowej.
- 8) Na podstawie art. 28 ust. z dnia 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 26 z 1946 r.) organem stanowiącym i kontrolującym w pow. związkach samorządowych jest Powiatowa Rada Narodowa.
- 9) obecnie Powiatową Radę Narodową.
- 10) p. ust. z dnia 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 267 z 1946 r.) i dekret P. K. W. N. z dnia 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 742 z 1944 r.).
- 11) Starosta Krajowy — wybierany przez Sejmik Wojewódzki zastępował samorząd wojewódzki na zewnątrz, przygotowywał uchwały wydziału wojewódzkiego, czuwał nad ich wykonaniem, zarządzał bieżącymi sprawami samorządu.
- 12) obecnie Wojewódzkiej Rady Narodowej.
- 13) w skład Izby Wojewódzkiej wchodził: Wojewoda, dwaj urzędnicy państwowi oraz 2 członków wydziału i sejmiku wojewódzkiego. Obradom Izby przewodniczył wojewoda względnie wicewojewoda. Obecnie na całym obszarze Rzeczypospolitej obowiązuja: p. uwaga 10.
- 14) obecnie wojewódzkiego związku samorządowego.
- 15) obecnie Wojewódzką Radę Narodową.
- 16) obecnie Gminnej Radzie Narodowej.
- 17) Na mocy art. 92 ust. powołanej w r. w. 6 obszary dworskie zostały zniesione, a terytoria ich włączone do obszarów gminwiejskich.
- 18) dekretem z dnia 22 października 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 380 z 1947 r.) moc obowiązująca niniejszej ustawy rozciągniętą została na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

Poz. 52

ROZPORZĄDZENIE

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 22 kwietnia 1927 r.

o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych.

(Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 354 z 1947 r., 1)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i n-stawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Nadzorowi i kontroli według przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają stowarzyszenia i związki oraz instytucje i zakłady, których cele należą do zakresu opieki społecznej w myśl art. 2 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 726), niezależnie od formy, w jakiej powstawały i niezależnie od nazwy, z wyjątkiem związków publiczno - prawnych i wyznaniowych.

Art. 2. Władzami nadzoru, powołanymi do działania w myśl postanowień rozporządzenia niniejszego są: w pierwszej instancji — starostowie, ponadto na obszarze b. zaboru rosyjskiego komisarze rządu 2), b. zaboru austriackiego magistraty 3) miast o własnym statucie, wreszcie b. zaboru pruskiego prezydenci miast wydzielonych z powiatów, w drugiej instancji — wojewodowie.

Na obszarze m. st. Warszawy nadzór ten wykonywa w pierwszej instancji Komisarz Rządu m. st. Warszawy 4) w drugiej instancji Minister Pracy i Opieki Społecznej. Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia przekazywać uprawnienia pierwszej instancji — starostwom grodzkim 5) a uprawnienia drugiej instancji — Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy 3).

Do wykonywania nadzoru w myśl przepisów rozporządzenia niniejszego nad zakładami opiekuńczymi związków samorządowych powołane są właściwe władze nadzorcze tych związków — z tem, że ilekroć nadzór ten, stosownie do obowiązujących przepisów, należy do władzy naczelnej, uprawnienia nadzorcze wykonywać będzie Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. 6) 7)

Art. 3. Stowarzyszenia i związki oraz instytucje i zakłady, podlegające przepisom rozporządzenia niniejszego, obowiązane są przysyłać właściwej, w myśl art. 2, władzy nadzorczej sprawozdania działalności swej za każdy rok ubiegły.

Minister Pracy i Opieki Społecznej wyda w drodze rozporządzenia przepisy, dotyczące rachunkowości stowarzyszeń i związków, instytucyj i zakładów, wskazanych w ustępie pierwszym, oraz warunków, jakim odpowiadać winny ich roczne sprawozdania 8).

Art. 4. Władzom nadzorczym (art. 2) służy prawo żądania wszelkich wyjaśnień i dokumentów, dotyczących działalności stowarzyszeń, związków, instytucyj i zakładów opiekuńczych, oraz przeprowadzenia rewizyj ich działalności.

Art. 5. Zakłady opiekuńcze powinny posiadać regulaminy, określające przede wszystkim: przeznaczenie zakładu, maksymalną ilość miejsc w zakładzie, warunki przyjmowania i usuwania pensjonariuszy oraz ogólny rozkład dnia zakładowego.

Jeżeli zakład przewiduje możność pobierania opłat od pensjonariuszy lub jeżeli czerpie lub zamierza czerpać na utrzymanie zakładu z zysków, osiągniętych z pracy pensjonariuszy, — powinien w regulaminie przewidzieć wysokość tych opłat oraz skreślić warunki pracy pensjonariuszy.

Regulaminy zakładów powinny odpowiadać przepisom, które wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia 9).

Art. 6. Zakłady opiekuńcze obowiązane są prowadzić wykaz pensjonariuszy.

Art. 7. Każdy zakład opiekuńczy obowiązany jest posiadać stałego kierownika, odpowiedzialnego za prowadzenie zakładu.

Kwalifikacje dla kierowników poszczególnych kategorii zakładów opiekuńczych określi rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej 10).

Art. 8. Władzom nadzorczym przysługuje prawo dokonywania inspekcij zakładów opiekuńczych.

Kierownik zakładu ma obowiązek dopuszczenia urzędników inspekcji do wizytowania pomieszczeń zakładu.

Art. 9. Działalność stowarzyszeń, związków, instytucyj i zakładów podlega kontroli władz nadzorczych — jedynie pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami.

Art. 10. Od zarządzeń władz nadzorczych, wydanych na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego, służy prawo odwołania.

Odwołanie wstrzymuje wykonanie zarządzenia, z wyjątkiem zarządzeń w zakresie sanitarno - higienicznych warunków zakładu.

Art. 11. W wypadkach niestosowana się przez stowarzyszenia, związki, instytucje lub zakłady, podlegające rozporządzeniu niniejszemu do postanowień tego rozporządzenia lub rozporządzeń na jego podstawie wydanych oraz

zarządzeń władz nadzorczych, tym ostatnim służy:

- 1) prawo upomnienia na piśmie zarządu stowarzyszenia lub związku albo Kierownictwa instytucji lub zakładu,
- 2) w razie bezskutecznych kilkakrotnych upomnień — prawo zażądania usunięcia kierownika zakładu.
- 3) w razie szczególnie poważnych lub powtarzających się wykroczeń — prawo wprowadzenia przymusowego zarządu stowarzyszenia, związku, instytucji lub zakładu na czas niezbędny dla usunięcia wadliwości.

Art. 12. Wprowadzenie przymusowego zarządu w myśl punktu 3) artykułu 11 zarządza Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Jeżeli do wykonania przymusowego zarządu zostanie powołany związek samorządowy, nie może on uchylić się od obowiązku przyjęcia zarządu.

Art. 13. Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia nadawać poszczególnym stowarzyszeniom, związkom, instytucjom i zakładom prawo żądania, narówni ze związkami samorządowymi, zwrotu wydatków, poniesionych na sprawowanie opieki, od związków samorządowych, zobowiązanych do wykonywania opieki trwałej i w granicach tych zobowiązań — jak również od osób prawnych, oraz od osób fizycznych, obowiązanych do wykonywania opieki.

Art. 13-a 5). Przez związki samorządowe w znaczeniu niniejszego rozporządzenia rozumieć należy na obszarze województw pomorskiego i pozańskiego, prócz związków samorządu terytorialnego, — również związki wspierania ubogich.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze nie narusza ustawowych kompetencji innych władz naczelných.

Art. 15. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego. 11)

Objaśnienia.

- 1) Niniejsze Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej ogłoszone z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Rozp. z dn. 22.X. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 359 z 1928 r.)
- 2) p. rozp. R. M. z 27.IV, 1932 r, w sprawie powiatów miejskich (poz. 408).
- 2) Na mocy art. 1 ust. 2 u. z 23.III. 1933 r, o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (poz. 294) organem wykonawczym i zarządzającym w miastach jest zarząd miejski.
- 4) obecnie Prezydent m. st. Warszawy.
- 5) W myśl art. 29 dekr. P.K.W.N, z dnia 23.XI, 1944 r. o organizacji zakresu działania samorządu terytorialnego Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 4 z 1944 r. funkcję starostów grodzkich w powiatach miejskich pełnią prezydenci tych miast.
- 6) W/g r. Pr. z 22.III 1928 r. w sprawie zmiany r. nin. poz. 359/28.
- 7) Obecnie Ministrem Administracji Publicznej.
- 8) P. Razp. wyk. z 25.II, 1930 r, o rachunkowości i os prawozdaniach instytucji opiekuńczych (poz. 210):
- 9) p. rozp. wyk. z 12.X, 1927 r, o regulaminach zakładów opiekuńczych (poz. 867).
- 10) p. rozp. wyk. z 10.X, 1927 r, o kwalifikacjach kierowników zakładów opiekuńczych (poz. 866).
- 11) Dekretem z dnia 22 października 1947 r. w sprawie mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa z zakresu opieki społecznej niniejsze Rozporządzenie Prezyd. Rzplitej rozciągnięte zostało na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

Publikacje Władz Centralnych

Poz. 53

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA ZDROWIA

z dnia 1 kwietnia 1948 r.

w sprawie zarządzenia Ministra Aprowizacji z dnia 12 marca 1948 r., dotyczącego przemiału na cele wyżywienia dzieci i chorych oraz na potrzeby kultu religijnego.

Nr L. I-330/48

Ministerstwo Zdrowia podaje poniższe zarządzenie Ministra Aprowizacji z dnia 26.III. 1948 r. Nr III.-Zie-2386/1774, w sprawie niższoporcentowego przemiału zboża dla chorych w zakładach leczniczych, dzieci w prewentyoriach

i kuchniach mlecznych — do wiadomości i wykonania.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr J. Adamski.

2 zał.

Ministerstwo Aprowizacji
Dep. Artykułów Spożywczych

L. dz. III-Zil.-2386/1774

Na pismo z dnia

Warszawa, dn. 26 marca 1948.

Do
Ministerstwa Zdrowia
Departament Lecznictwa
w miejscu.

W załączeniu przesyłam odpis zarządzenia Ministra Aprowizacji z dnia 12 marca 1948 w sprawie przemiału na cele wyżywienia dzieci i chorych oraz komunikuję, co następuje:

- 1) uprawnionymi do korzystania z przetworów przemiału niższoporcentowego niż dozwolony są, w myśl oświadczenia Ministerstwa Zdrowia:
 - a) w szpitalach chorzy na choroby zakaźne, przewodu pokarmowego, po operacjach, na gruźlicę oraz wszelkie chore dzieci,
 - b) w sanatoriach i prewentyoriach: dzieci i dorośli chorzy na gruźlicę przewodu pokarmowego oraz wymagający specjalnej diety,
 - c) niemowlęta w żłobkach i korzystające z kuchni mlecznych,
 - d) osoby przebywające w zakładach opieki zamkniętej (sierocińce, przytułki, domy starców itp.), o ile lekarz urzędowy uzna za konieczne stosowanie specjalnej diety,
- 2) zapotrzebowanie ilościowe w skali kwartalnej (w oparciu o maksymalną normę 8 kg mąki miesięcznie na 1 osobę) winien sporządzić Wojewódzki Wydział Zdrowia. Po sprawdzeniu zapotrzebowania Wydział Aprowizacji kieruje wniosek do Ministerstwa Aprowizacji (Departament Artykułów Spożywczych) do decyzji.
- 3) zwraca się szczególną uwagę na brzmienie § 3 załączonego zarządzenia. W żadnym wypadku zapotrzebowanie nie

może obejmować personelu ww. zakładów, w których przebywają uprawnieni do korzystania z produktów przemiału niższoporcentowego niż dozwolony, 4) załączone zarządzenie dotyczy jedynie udzielania zezwoleń na niższoporcentowy przemiał mąki w granicach:

od 50 do 70% dla przynicy
oraz od 50 do 80% dla żyta.

Zgodnie bowiem z § 4 rozporządzenia Ministrów: Aprowizacji oraz Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1947 r. o przemiale zbóż, ogłoszonego w Dz. Ustaw R. P. Nr poz. 33 i obowiązującego od dnia 6 ub. m. przy przemiale pszenicy młyny mają prawo odciągać grysik (kaszę manną), który stanowi przedmiot wolnego obrotu.

W konsekwencji powyższego ww. zakłady mogą zaopatrywać się w kaszkę manną bez ograniczeń na wolnym rynku.

Dyrektor Departamentu
(—) Mgr M. Nowicki

1 zał.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA APROWIZACJI

z dnia 12 marca 1948 roku.

w sprawie przemiału na cele wyżywienia dzieci i chorych oraz na potrzeby kultu religijnego.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministrów: Aprowizacji, oraz Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1947 r., wydanego w porozu-

mieniu z Ministrami Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu o przemiale zbóż (Dz. U. R. P. 5/48, poz. 33) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zezwala się na przemiał żyta i pszenicy w wysokości nie niższej niż 50% oraz na obrót produktami tego przemiału na:

- 1) cele wyżywienia chorych w szpitalach, sanatoriach i zakładach opieki zamkniętej, dzieci w prewentoriach i niemowląt, znajdujących się w żłobkach lub korzystających z kuchni mlecznych oraz
- 2) potrzeby kultu religijnego,

§ 2.

Zaopatrzenie, przewidziane w § 1 pkt. 1 nie może przekroczyć 8 kg mąki miesięcznie na osobę.

§ 3.

Przepis § 1 pkt. 1 nie dotyczy zaopatrzenia personelu, zatrudnionego w odnośnych zakładach i szpitalach.

§ 4.

Ustala się następujący tryb udzielania zezwoleń na przemiał i obrót mąką przewidziana w § 1 niniejszego zarządzenia:

- 1) Wojewódzkie władze aprowizacyjne w porozumieniu z właściwymi Wojewódz-

kimi Wydziałami Zdrowia, zgłaszają zapotrzebowania kwartalne na mąkę na cele wyżywienia chorych i dzieci z podaniem ilości uprawnionych do korzystania z tej mąki. Zgłoszenie zapotrzebowania winno nastąpić nie później niż na 15 dni przed początkiem kwartału.

- 2) Związki religijne zgłaszają zapotrzebowanie na mąkę na potrzeby kultu religijnego bezpośrednio do Ministerstwa Aprowizacji (Departament Artykułów Spożywczych) wydaje zezwolenia.
- 3) Na podstawie zgłoszonych zapotrzebowania, Ministerstwo Aprowizacji (Departament Artykułów Spożywczych) wydaje zwolnienia.
- 4) Młyny, piekarnie i inne przedsiębiorstwa, zaopatrujące szpitale, zakłady i instytucje w produkty, wymienione w § 1 niniejszego zarządzenia winny uzyskać zezwolenie od właściwych wojewódzkich władz aprowizacyjnych. W zezwoleniu należy wymienić młyn, piekarnię i odbiorcę produktu oraz dokładnie określić ilość i termin dokonania przemiału, rozdziału i wypieku.

§ 5.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
(—) **W. Lechowicz.**

Publikacje Wojewódzkiej Rady Narodowej

Poz. 54

PISMO OKÓLNE

WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ

z dnia 26 lutego 1948 r.

w sprawie przejścia niektórych kategorii mienia państwowego na własność samorządu terytorialnego.

L. dz. 911/Org. XII/48

Do

Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych i Miejskich Rad Narodowych miast Wydzielonych, Województwa Warszawskiego

Kancelaria Rady Państwa

L. dz. XI/485/48.

Warszawa, dn. 11 lutego 1948.

Do

Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych.

OKÓLNIK Nr 14.

w sprawie przejścia niektórych kategorii mienia państwowego na własność związków samorządu terytorialnego.

W dniu 30 stycznia 1948 r. Sejm Ustawodawczy uchwalił ustawę o zbywaniu i dzierżawie oraz o przekazywaniu na własność związków samorządu terytorialnego niektórych kategorii mienia państwowego. Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw

Przewodniczący

Warsz. Wojew. Rady Narod.

(—) **Witkowski Stefan.**

i od tego dnia płyną niektóre terminy przez nią przewidziane.

Ustawa ustala, jakie państwowe mienie, według jakich zasad i w jakim trybie może być sprzedawane lub wydzierżawiane a zarazem wyłącza z tego mienia niektóre kategorie przedmiotów i praw majątkowych, przechodzących z mocy samego prawa i nieodpłatnie na własność związków samorządu terytorialnego.

Okala 65.000 różnych obiektów, znajdujących się obecnie w zarządzie lub administracji organów samorządu terytorialnego, przechodzi na własność związków samorządowych, niezależnie od tego samorząd ma możność uzyskania na własność również innych obiektów, niezbędnych dla celów jego administracji lub gospodarki. Jest więc rzeczą ważną, aby rady narodowe, ich prezydya i organy wykonawcze rad dokładnie poznały treść ustawy, która w najbliższych dniach ukaże się w Dzienniku Ustaw R. P., a zarazem już obecnie dostosowały się ściśle do wskazań niniejszego okólnika.

1. Jakiego mienia ustawa dotyczy i na jakich obszarach Państwa obowiązuje

Ustawa obejmuje mienie, które stało się własnością Państwa na podstawie dekretu z dn. 8 marca 1946 r. o majątku opuszczonych i polonijczykach (Dz. U. R. P. Nr 13/46, poz. 87) i ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3/46, poz. 17) oraz mienie, które przeszło lub przejdzie na własność Państwa bądź w drodze konfiskaty, bądź na podstawie orzeczeń wydanych z mocy przepisów niektórych ściśle w art. 1 ust. 2 wymienionych dekretów. Mienie to, z wyłączeniem pewnych rodzajów majątków oraz z wyłączeniem pewnych rodzajów majątków oraz z **wyłączeniem tych kategorii przedmiotów i praw majątkowych, które stają się własnością związków samorządu terytorialnego**, będzie mogło być przez Państwo sprzedawane lub wydzierżawiane.

Ustawa obowiązuje w odniesieniu do wymienionego wyżej mienia, znajdującego się **na obszarze ziem dawnych**, nie dotyczy ona Ziemi Odzyskanych i obszaru b. Wolnego Miasta Gdańska; należy o tym pamiętać w województwach o obszarach mieszanych jak w poznańskim, śląskim, gdańskim i białostockim, których tylko części obejmujące ziemie dawne, podlegają działaniu ustawy.

2. Jakie mienie przechodzi na własność związków samorządu terytorialnego.

Z mienia objętego ustawą, a wymienionego w pkt. 1 wyłącza się dwa rodzaje majątków, które stają się z mocy samego prawa i nieodpłatnie własnością związków samorządu terytorialnego, są to przedmioty i prawa majątkowe:

a) które na podstawie obowiązujących przepisów prawa znajdują się w zarządzie lub administracji organów samorządu terytorialnego w dniu wejścia w życie ustawy, będą do głównie majątki, które przekazane zostały samorządom na podstawie art. 12 dekretu z dnia 8

marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i polonijczykach względnie na podstawie przepisów tych aktów prawnych, które poprzedzały ten dekret i potem zostały przezeń zastąpione;

b) które uznane zostaną na wniosek zainteresowanych związków samorządu terytorialnego przez specjalną komisję, powołaną w drodze uchwały Rządu ogłoszonej w Monitorze Polskim, za niezbędne dla celów administracji lub gospodarki samorządowej.

c) chodzi więc tu o potrzeby, związane z funkcjonowaniem władz instytucyj, zakładów i przedsiębiorstw samorządowych—zarówno w odniesieniu do budynków, jak i placów budowlanych, a także o potrzeby związane z planami rozbudowy miast i osiedli, bliższe sprecyzowanie tych potrzeb nastąpi w zapowiedzianej uchwale Rządu.

3. Jakie czynności winny być już obecnie podjęte przez związki samorządu terytorialnego dla ustalenia a następnie również ujawnienia prawa własności.

Prezydya Rad Narodowych dopilnują, aby organy wykonawcze rad **niezwłocznie** przystąpiły do sporządzenia wykazów obiektów, które znajdują się już obecnie, wzgl. najdalej w dniu wejścia w życie ustawy znajdują się w zarządzie lub administracji organów samorządowych a przekazane im zostały na podstawie odpowiednich przepisów prawa. Wykazy te należy złożyć najpóźniej w ciągu 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy we właściwym okręgowym urzędzie likwidacyjnym, który wyda zainteresowanemu związkowi samorządowemu zaświadczenie stwierdzające, że dany obiekt znajdował się w jego administracji lub zarządzie w dniu wejścia w życie ustawy; zaświadczenie to jest podstawą wpisu w hipotece na rzecz związku samorządowego prawa własności.

Również wnioski o uznanie określonych obiektów za niezbędne dla celów administracji lub gospodarki samorządowej należy składać we właściwym okręgowym urzędzie likwidacyjnym w zasadzie w ciągu 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy; jeśli jednak chodzi o mienie, które przejdzie na własność Państwa dopiero po dniu wejścia w życie ustawy, wnioski takie należy składać w ciągu 30 dni od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim o przejęciu danego mienia na rzecz Państwa; z wnioskami winny występować organy wykonawcze rad narodowych; wnioski winny być rzeczowe i zmierzać do zaspokojenia rzeczywistych i niezbędnych potrzeb; po ich rozpatrzeniu—pozytywnej opinii komisja, o której wyżej była mowa w pkt. 2, wyda stosowne zaświadczenie, które stać się dla danego związku samorządowego podstawą wpisu w hipotece prawa własności.

4. Jakie unrawnienia i obowiązki mają związki samorządowe w zakresie dysponowania mieniem, które przeszło na ich własność.

Ustawa przewiduje możność **sprzedaży i wydzierżawienia** uzyskanego mienia, należy jednak z naciskiem podkreślić, że **czynności te będą mogły być podjęte przez samorząd dopie-**

ro wówczas, gdy Rada Państwa wyda przepisy, określające, jakimi wytycznymi należy się kierować przy zawieraniu umów sprzedaży i dzierżawy, przepisy te ustalą w szczególności, jakie obiekty mogą być sprzedawane lub wdzierżawiane, komu (z ewentualnym uwzględnieniem pierwszeństwa instytucji publicznych, społecznych i t. p.) oraz w jakim trybie i na jakich warunkach.

Prezydium Rad Narodowych winny w jak najkrótszym terminie nadesłać materiał faktyczny i uwagi, które mogłyby być wykorzystane przy opracowaniu wytycznych, regulujących sprzedaż i wdzierżawienie mienia przez związki samorządowe.

Sumy, jakie z tego źródła w przyszłości wpłyną, winny być lokowane na specjalnym rachunku danego związku samorządowego w Banku Komunalnym, będą one mogły być użyte wyłącznie na cele, objęte państwowym planem inwestycyjnym; obrócenie tych sum na inne i jasne konkretnie cele następować może tylko za zezwoleniem Rady Państwa.

5. Obciążenia przejętych majątków i rozrachunek w związku z ich przejęciem.

Samorząd przejmuje majątki wraz z długami i ciężarami; sprawę realizacji tych zobowiązań uregują w przyszłości odrębne przepisy.

W związku z przejęciem na własność samorządu majątków, które dotąd były w jego za-

rządzie lub administracji, nastąpi rozrachunek ze Skarbem Państwa z tytułu sprawowanego do dnia wejścia w życie ustawy zarządu lub administracji; sposób przeprowadzania tego rozrachunku ustalą odrębne przepisy i w związku z tym Prezydium Rad Narodowych winny również w jak najkrótszym terminie nadesłać faktyczny materiał i swe uwagi dla wykorzystania przy ustalaniu treści tych przepisów.

Niniejszy okólnik wskazuje na główne zasady ustawy, dotyczące przejścia niektórych kategorii mienia państwowego na związki samorządu terytorialnego, w miarę potrzeby dalsze instrukcje wyjaśniać będą wszelkie poszczególne kwestie, związane z realizacją przepisów ustawy.

W obecnym stadium Prezydium Rad winno dopilnować, aby we właściwych terminach podjęte były przez organy wykonawcze czynności, wymienione w niniejszym okólniku oraz, aby nadesłane zostały dane, o których mowa w pkt. 4 i 5, podstawowym zaś i trwałym obowiązkiem związków samorządowych jest należyta troska i dbałość o stan mienia, które stało się ich własnością, albowiem mienie to przekazane samorządowi terytorialnemu — pozostaje własnością publiczną i ogólnonarodową.

Szef Kanc. Rady Państwa

(—) Kazimierz Mijał.

Publikacje Władz i Urzędów podległych

Poz. 55

OGŁOSZENIE

STAROSTWA POWIATOWEGO MŁAWSKIEGO.

z dnia 9 marca 1948 r. Nr 4/48.

o wdrożeniu postępowania scaleniowego.

Starosta Powiatowy w Mławie, na podstawie art. 18 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr 92, poz. 833) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 622) oraz art. 3 Dekretu z dnia 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 43, poz. 248), podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 6-go lutego 1948 r. uprawomocniło się orzeczenie Nr 6 z dnia 3-go stycznia 1948 r., doty-

czące wdrożenia postępowania scaleniowego i ustalenia obszaru szcalenia na gruntach wsi Umieszki Zawadzkie, oraz rozparcelowanych majątków Umieszki Zawadzkie lit. Eb. i Umieszki Zawadzkie lit. B. gm. Wieczfnia, pow. mławskiego.

Mława, dnia 9 marca 1948 r.

Starosta Powiatowy
w/z (—) A. Cieśliński
Zast. Starosty Pow.

Poz. 56**OGŁOSZENIE****STAROSTWA POWIATOWEGO MŁAWSKIEGO.**

z dnia 9 marca 1948 r. Nr 5/48.

o wdrożeniu postępowania scałeniowego.

Starosta Powiatowy w Mławie, na podstawie art. 18 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scakaniu gruntów (Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr 92, poz. 833) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 622) oraz art. 3 Dekretu z dnia 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 43, poz. 248), podaje do publicznej wiadomości, że w dniu

17-go stycznia 1948 r. uprawomocniło się orzeczenie Nr 5 z dnia 29-go grudnia 1947 r., dotyczące wdrożenia postępowania scakeniowego i ustalenia obszaru scakalenia na gruntach wsi Szydłowo, gm. Dębsk z siedz. w Szydłowie, pow. mławskiego.

Mława, dnia 9 marca 1948 r.

Starosta Powiatowy
w/z (—) **A. Cieśliński**
Zast. Starosty Pow.

Poz. 57**OGŁOSZENIE****STAROSTWA POWIATOWEGO MŁAWSKIEGO.**

z dnia 9 marca 1948 r. Nr 6/48.

o wdrożeniu postępowania scakeniowego.

Starosta Powiatowy w Mławie, na podstawie art. 18 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scakaniu gruntów (Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr 92, poz. 833) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 622) oraz art. 3 Dekretu z dnia 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 43, poz. 248), podaje do publicznej wiadomości, że w dniu

23-go stycznia 1948 r. uprawomocniło się orzeczenie Nr 4 z dnia 12-go grudnia 1947 r., dotyczące wdrożenia postępowania scakeniowego i ustalenia obszaru scakalenia na gruntach wsi Niechłonin, gm. Niechłonin, pow. mławskiego.

Mława, dnia 9 marca 1948 r.

Starosta Powiatowy
w/z (—) **A. Cieśliński**
Zast. Starosty Pow.

Publikacje Władz i Urzędów niezespólnych**Poz. 58****ZARZĄDZENIE****Naczelnika Okręgu Administracji Miar w Warszawie**

z dnia 9 kwietnia 1948 r.

w sprawie następczej legalizacji narzędzi mierniczych w roku 1948 w powiatach: sochaczewskim i grodzisko - mazowieckim.

Na mocy art. 20 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 (Dz. U. R. P. r. 1928 Nr 72, poz. 661) i art. 10 statutu urzędów miar (Dz. U. R. P. r. 1919 Nr 74, poz. 429) oraz w myśl art. 12 powołanego dekretu zarządzam w roku 1948 publiczne zbiórki legalizacyjne w powiatach: sochaczewskim i grodzisko - mazowieckim, w celu następczej legalizacji narzędzi mierniczych według następującego planu:

i. w powiecie sochaczewskim.

1. w Iłowie od dnia 11 maja do dnia 15 maja włącznie dla gminy Iłów;
2. w Chodakowie od dnia 19 maja do dnia 28 maja włącznie dla gmin: Chodaków, Tułowice, Łazy i Kampinos;
3. w Sochaczewie od dnia 31 maja do dnia 17 czerwca włącznie dla gmin: Sochaczew, Rybno, Młodzieszyn i Kozłów Biskupi;

4. w Szymanowie od dnia 19 czerwca do dnia 23 czerwca włącznie dla gminy Szymanów.

II. w powiecie grodzisko - mazowieckim.

1. w Błoniu od dnia 25 czerwca do dnia 7 lipca włącznie dla gmin: Błonie, Pass i Radzików;

2. w Brwinowie od dnia 9 lipca do dnia 17 lipca włącznie dla gmin: Brwinów i Heleńów;

3. w Milanówku od dnia 20 lipca do dnia 27 lipca włącznie dla gminy Milanówek;

4. w Grodzisku Mazowieckim od dnia 29 lipca do dnia 13 sierpnia włącznie dla gminy Grodzisk Mazowiecki;

5. w Żyrardowie od dnia 16 sierpnia do dnia 2 września włącznie dla gmin: Żyrardów, Kaski, Guzów i Wiskitki;

6. w Mszczonowie od dnia 4 września do dnia 11 września włącznie dla gmin: Mszczonów, Piekary, Radziejowice i Skuły;

7. w Nadarzynie od dnia 14 września do dnia 16 września włącznie dla gminy Młochów.

W myśl art. 20 dekretu o miarach, zarządy gminne obowiązane są:

1) ogłosić o czasie i miejscu, w których ma się odbywać zbiórka legalizacyjna dla danej gminy,

2) dostarczyć dla czynności urzędowych bezpłatnie odpowiednie pomieszczenie,

3) okazać wszelką pomoc i współdziałanie urzędnikom legalizacyjnym przy pełnieniu przez nich czynności na terenie gminy.

Winni stosowania lub przechowywania w obrocie publicznym narzędzi mierniczych nielegalizowanych, nielegalnych i nierzetelnych będą karani w myśl art. 23 dekretu o miarach i dekretu z dn. 16 listopada 1945 r. o podwyższeniu grzywien (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 312) grzywną do 10.000 złotych i aresztem do 6 tygodni lub jedną z tych kar.

O. U. M.-1 Nr 48.819.1

p. o. Naczelnika Okręgu

Administracji Miar

(—) Komar

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

PRZETARG NIEOGRANICZONY Nr 7-II.

Okręgowa Dyrekcja Dróg Wodnych w Warszawie, ul. Solec 2 ogłasza na dzień 5 maja 1948 r. godz. 10-ta przetarg nieograniczony Nr 7-II na wykonanie pomiarów sytuacyjno-wysokościowych:

1. w dolinie rz. Omulew na odcinku od ujścia do miejsc Czarnotrzew (około 20 km. biegu doliny),

2. w dolinie rz. Narwi na odcinku od ujścia rz. Czeczotki do wsi Olszewo — Borki (około 4 km. biegu doliny).

Podkłady przetargowe i bliższe informacje otrzymać można w biurze Dyrekcji.

Ogłoszenia o zagubieniu dokumentów

Unieważnia się decyzją Starostwa Powiatowego Garwolińskiego skradziony bloczek do różnych nakazów karnych stuzłotowych Nr 740.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Mławie — na nazwisko Rolka Henryk, zam. we wsi Peplówek, gm. Wieczfnia, pow. mławskiego.

Zgubiono dowód tożsamości konia (klaczy), wydany przez gminę Gzy, na nazwisko Grochowskiego Jana, zam. we wsi Mierzeniec; gm. Kozłowo, pow. pułtuskiego.

Zagubiono dyplom z działki nabytej, z reformy rolnej, wydany na nazwisko Rolka Henryk, zam. we wsi Peplówek, gm. Wieczfnia, pow. mławskiego.

Zagubiono dowód tożsamości konia (klacz), lat 13 na nazwisko Gójski Franciszek, zam. we wsi Wity, gm. Gróściec, pow. mińsko-mazow.

Zagubiono 1) legitymację służbową, wydaną przez Okr. Urz. Likwidacyjny w Płocku,

2) legitymację Związku Zawodowego Pracowników Państwowych,

3) legitymację Ubezpieczalni Społecznej, wydaną przez Ubezpieczalnię Społeczną w Płocku.

4) dowód osobisty (Kennkartę), wydaną przez władze okupacyjne na nazwisko Cichewicz Stanisława, zam. w Sierpcu, ul. Płocka Nr 25.

Zagubiono dowód tożsamości konia (wałcha), kary, dwa znaki białe z lewej strony grzbietu, ślepy na lewe oko, Nr palony 340, wydany przez gminę Wieczfnia — na nazwisko Rolka Henryk, zam. we wsi Peplówek, gminy Wieczfnia, pow. mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Ciechanowie, na nazwisko Pawlikowski Aleksander, ur. 19 października 1919 r., zam. we wsi Przyszań, gm. Sypniewo, pow. Maków-Maz.

Skradziono: 1) dowód osobisty, 2) dowód tożsamości konia (klaczy gniadej), wydane przez Zarząd Gminy Kuczbork, na nazwisko Dramińskiego Adama, zam. we wsi Ossówka, gm. Kuczbork, pow. mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Płońsku, na nazwisko Gajdanowicz Kazimierz, ur. dn. 24 marca 1917 r., zam. we wsi Nadolnik, gm. Rościszewo, pow. sierpeckiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Ostrołęce, na nazwisko Dąbkowski Antoni, ur. dn. 2 lutego 1921 r., zam. we wsi Dawia, gm. Łyse, pow. ostrołęckiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, na nazwisko Drzewiecki Bronisław, zam. w gm. Łyse, pow. ostrołęckiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. we Włochach, na nazwisko Górecki Zdzisław, zam. w Pruszkowie, ul. Guzikowa Nr 39.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Ostrołęce na nazwisko Lipka Franciszek, ur. dn. 16 kwietnia 1924 r., zam. we wsi Tyczek, gm. Łyse, pow. ostrołęckiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Płońsku, na nazwisko Osmólski Kazimierz, roczn. 1911, zam. we wsi Wilczogóra, gm. Borkowo, pow. sierpeckiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Ciechanowie na imię Józwicki Stefan, roczn. 1921, zam. we wsi Przyszań, gm. Sypniewo, pow. makowskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Pułtuskach na nazwisko Głębocki Stanisław, roczn. 1923, zam. we wsi Zawadzieniec, gm. Karniewo, pow. makowskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w brodnicy, na nazwisko Libe-radzkiego Kazimierza, zam. we wsi Marszewnica, gm. Zieluń, pow. mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Płocku na imię Bienkowski Adam, zam. we wsi Wola, gm. Ratowo, pow. mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną na nazwisko Chrusciński Zygmunt, zam. we wsi Paulinowo, gm. Nasielsk, pow. pułtuskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną na nazwisko Tylicki Czesław, rocznik 1923, zam. we wsi Krzywki - Bratki, gm. Kuczbork, pow. mławskiego.

Skradziono: 1) kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Mińsku Mazow., 2) dowód tożsamości konia Nr 34/45, 3) dowód osobisty na nazwisko Abramowski Józef, zam. we wsi Wity, gm. Chrościec, pow. mińsko-mazowieckiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Płońsku na nazwisko Rzyński Tadeusz.

Zagubiono: 1) kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Ostrołęce, 2) tymczasowe zaświadczenie tożsamości, wydane przez Zarząd Gminy Myszyniec, na nazwisko Zysk Józef, ur. dnia 2 grudnia 1912 r. w Niedźwiedziu, zam. we wsi Niedźwiedź, gm. Myszyniec, pow. ostrołęckiego.

Zagubiono prawo jazdy, wydane przez Okręgowy Urząd Samochodowy w Pruszkowie, na nazwisko Celiński Jan, zam. w Pruszkowie, ul. Krótka 2.

Zagubiono książkę samochodu ciężarowego marki „Polski Fiat” Nr rej. H-85-351, wydaną przez Okręgowy Urząd Samochodowy w Pruszkowie dla Pow. Spółdzielni Handlowej w Żelichawie, pow. garwolińskiego.

Zagubiono dowód rejestracyjny, wydany przez Urząd Samochodowy w Warszawie na motocykl marki „B. M. W.” Nr silnika 106.369 Nr fabr. 106830 — Nr Rej. H-7979, na nazwisko Starzec Franciszek, zam. w Otwocku, ul. Wiejska Nr 32.

Zagubiono prawo jazdy, wydane przez Okręgowy Urząd Samochodowy w Pruszkowie, na nazwisko Kenciak Jan, zam. w Gołąbkach, ul. Cicha 4.

Zagubiono kartę rozpoznawczą, wydaną na nazwisko Witkowska Zofia, zam. Okęcie, ul. Krakowska 88.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Małkini, na nazwisko Biernacki Waclaw, roczn. 1924, zam. w Paproci Dużej, gm. Jasienica, pow. Ostrowsko-mazów.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Ciechanowie na nazwisko Grędziński Eugeniusz, roczn. 1922, zam. w Krzywoności, gm. Dębsk, pow. mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Płocku, na nazwisko Sikorski Marian, zam. we wsi Karolewo, gm. Duninów, pow. gostyniński.

Zagubiono dowód tożsamości konia, wydany przez Zarząd gminy Duninów, na nazwisko Sikorski Marian, zam. we wsi Karolewo, gm. Duninów, pow. gostynińskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną na nazwisko Przybyłowicz Antoni, zam. we wsi Bielawy, gm. Młock, pow. ciechanowskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. Warszawa Powiat, na nazwisko Kosiński Antoni, roczn. 1911, zam. w Łodzi, ul. Rybna 1.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Mławie, na nazwisko Dudkiewicz Piotr, zam. we wsi Turza - Wielka, powiatu mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Mławie, na nazwisko Kalinowski Władysław, zam. we wsi Adamowo, gm. Ratowo, pow. mławskiego.

Zagubiono kartę rejestracyjną, wydaną przez R. K. U. w Płońsku, na nazwisko Nowicki Jan, zam. we wsi Walerianowo, gm. Borkowo, pow. sierpeckiego.

Zagubiono dowód osobisty i legitymację Straży Pożarnej, wydaną przez Związek Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim, na nazwisko Wąsowski Stanisław, zam. we wsi Falbogi, pow. mińsko - mazowieckiego.

Zagubiono legitymację na ulgowy przejazd środkami komunikacyjnymi, wydaną przez Wydział Powiatowy w Węgrowie w r. 1947, na nazwisko Talach Stanisław, zam. we wsi Wilczonek, gm. Sinołęka, pow. węgrowskiego.

TŁOCZONO Z POLECENIA WOJEWODY WARSZAWSKIEGO

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Warszawskiego Dziennika Wojewódzkiego” w Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim w Pruszkowie, ul. Kraszewskiego 27 codziennie—oprócz niedziel i świąt — w godzinach od 11-ej do 13-ej.

Należność za numery Dziennika Wojewódzkiego i ogłoszenia od dnia 1 stycznia 1948 r. należy wpłacać na konto w P. K. O. Nr 1 — 2158 „Urząd Skarbowy w Pruszkowie na budżet Ministerstwa Administracji Publicznej dział II. § 7”.

Cena Dziennika Wojewódzkiego będzie podawana każdorazowo zależnie od objętości numeru.

Cena jednego egzemplarza Nr 8 Zł. 120.

Cena ogłoszeń; cała strona Zł 3000,—; 1/2 strony 1500,— zł,
drobne ogłoszenia Zł 5,— za wyraz.